

SLOVENSKI NAROD

zheja vsak dan popoldne, izvenredni dodatki in premije. — Inzerati: do 30 peti 4 2 D, do 100 vrst 50 50 p, večji inzerati peti vsta 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklici beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Inzeratni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 420 D

Upraviščno: Kraljeva ulica št. 5, pritličje. — Telefon št. 304.
Uredništvo: Kraljeva ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon št. 34.

Poština plačana v gotovini.

Angleška stavka

V Angliji se je včeraj o polnoči pričela ena najusodnejših in največjih socialnih bitk, kar jih pozna svetovna zgodovina. Izbruhnila je splošna stavka, ki obsega vse industrijske in javne obrate, razen onih, katerih ustavitev bi mogla ogroziti varnost in življenje prebivalstva. Tako delajo še vedno, dasi v skrajnem obsegu, elektrarne, plinarne, vodovodi, gasilne in rešilne postaje, bolnice itd. Ustavljen pa je poleg dela v tovarnah ves železniški, ladijski in avtomobilni promet, ustavljen zlasti tudi dovoz živil v London in druga velika mesta.

Izbruh stavke ni presenetil. Povzročila jo je kriza v prenegovnikih, ki se vleče že par let. Angleški rudniki se niso pravčasno modernizirali, vrhu tega pa dovolili v dobi sijajne konjunktore delavcem razmeroma velike plače in kratko delovno dobo. Tako prenegovniki že tri, štiri leta niso več rentabilni in njih lastniki so zahtevali, naj delavci pristanejo na znižanje mezd in na podaljšanje delovnega časa. Pogajanja so se vlekle mesece in mesece brezplodno in že parkrat je grozila katastrofa. Najopasnejši je bil položaj lani, ko so hoteli lastniki izprejeti delavstvo, a v zadnjem hipu je posredovala vlada, ki je dovolila rudnikom državno subvencijo, da so mogli kljub deficitu izplačevati rudarjem stare mezde.

Vlada se je nadejala, da bo v tem času prišlo do kompromisa. A tako rudarji kakor lastniki so vztrajali na svojem nepopustljivem stališču in spor je ostal latenten.

S 1. majem pa so državne subvencije prenehale. Ker rudarji tudi sedaj niso hoteli popustiti, so jih rudniki izprli. Trade Union, vrhovna zveza angleških strokovnih organizacij, je radi tega proglasila splošno stavko.

Vlada je hotela posredovati še v zadnjem hipu in je obljubila, da podaljša subvencijo rudnikom še za 14 dni. A bilo je že prepozno. Nadaljnji dramatični potek dogodkov je še v živem spominu.

Tako preživlja danes Anglija eno svojih najhujših kriz. Vlada se je v svojo državno avtoriteto postavila proti stavki, ker drugače tudi ni mogla ravnanj, čim je postala stavka splošna. Zato gigantska borba, ki jo gledamo, nima več samo socialnega značaja, ampak tudi politični. Vodi se z obeh strani s skrajno odločnostjo in srditostjo. Njen potek spremlja s strahom ne le angleška, ampak tudi druga evropska javnost, ki želi, da bi bila bitka končana čim prej in s čim manjšimi perturbacijami.

Odstop grofa Skrzynskega

— Varšava, 5. maja. Ministrski predsednik grof Skrzynski se je odločil podati danes predsedniku republike ostavko svoje vlade. Svoj korak utemeljuje s tem, da vlada koalicijska z istopom socialistov ni več upravičena za vodstvo državnih poslov.

AMERIŠKI POSLANIK IZROČIL POVERILNICE

— Beograd, 5. maja. Danes popoldne je avoimenovani ameriški poslanik Price na svečan način ob običajnem dvorskem ceremonijem izročil kralju Aleksandru poverilnice svoje vlade.

STAVKA V FRANCOŠKI TOVARNI AVTOMOBILOV

— Pariz, 5. maja. Kakor javlja „Journal“, je včeraj 2000 delavcev v tovarni avtomobilov v St. Quenu proglasilo stavko v znak solidarnosti z angleškimi delavci. Kovinarji in strojniki so bili pozvani, da isto storo.

NOVA ESTONSKA VLADA

— Berlin, 5. maja. Iz Rige javljajo, da se je sestavila nova estonska vlada, na podlagi koalicijske kmetijske zveze in centra. Ministrski predsednik je Albering. Zunanje ministrstvo je prevzel Flaminjes.

ABDEL KRIM MOBILIZIRA

— Pariz, 5. maja. Po poročilih iz Tanžerja je ukazal Abdel Krim mobilizacijo vseh vrst za orožje sposobnih moških v Rifovskem ozemlju.

Položaj na Kitajskem

— Sanghaj, 5. maja. Med pristasi Vuppeja in Cantsolina se vršijo boji glede osebe za mesto ministrskega predsednika. V ostalem so boji precej ponehali. Pravi, da čete province Šansin ogrožajo umik nasadne armade iz Kalgana.

Kratka seja Narodne skupščine

Zanimivi prizori pri predstavljanju novih ministrov. — Seja je razpravljala samo o prošnjah in pritožbah. — Vlada zavrača korupcijsko debato.

— Beograd, 5. maja. Danes se je sestala Narodna skupščina po več kot enomesečnem odmoru. Za sejo je vladala napeto zanimanje. Narodni poslanci so zbrani v polnem številu. Veliko živahnost je opaziti na strani opozicije, dočim so radikali zelo rezervirani in tudi radičevci ne kažejo svoje običajne borbenosti. Težišče politične situacije pa se ne koncentrira na sejo Narodne skupščine, ker je več ali manj formalnega značaja, marveč na sejo radikalnega kluba, ki se vrši popoldne ob 4.

Predsednik Narodne skupščine Marko Trifković je ob 10. dopoldne otvoril redno plenarno sejo. Takoj po otvoritvi je vstopila nova spopolnjena vlada z ministrskim predsednikom g. Nikolo Uzunovičem na čelu v dvorano. Vlada večina je g. Uzunoviču vzklikala: »Živeli!« Hrvatski federalist posl. dr. Zanić je pripomnil: »Pa to je le začasna vlada?«

Po prečitani zapisnika je davido-vicevski posl. dr. Grga Angelinović protestiral radi nepravilne sestave zapisnika, ki pravi, da je bila skupščina v soglasju večine odgojena, dočim je faktično večina skupščine želela, da skupščina nadaljuje svoje delo. Skupščinsko predsedstvo je nato odredilo čitanje ukazov o demisiji in sestavi odnosa spopolnitvi vlade g. Uzunoviča. Pri čitanju imena »Uzunović« je večina zopet prirejala ministrskemu predsedniku ovacije. Pri imenu zunanega ministra dr. Ninčiča je posl. Svetozar Pribečević vzkliknil: »To je ta, ki zlorablja kraljevo ime!« Pri imenu Milan Simonović je dr. Zanić pristavil: »Ali je res kvartopirc?« Pri imenu dr. Nikčiča pa: »To je žepar!«

Nato je bil prečitan ukaz o drugi vladi g. Uzunoviča. Dr. Zanić je veselo pripomnil: »Po tem ukazu pride ukaz o demantiji.« Ko je bil nato prečitan zadnji ukaz o spopolnitvi vlade, je pri imenu g. Pucelj dr. Zanić grozljivo vzkliknil: »Hola! Hop! Svoj vzklik je dr. Zanić komentiral s tem, da je g. Pucelj v kratkem času spretno preskočil že več strank, samo da je prišel v vlado.

Ko je bil še prečitan ukaz o imenovanju novih državnih podtajnikov, je opozicija glasno zahtevala: »Hočemo čuti deklaracijo začasne vlade.« Vlada ni reagirala na to zahtevo ter ni podala nikake izjave.

Skupščinskemu predsedstvu se je sporočilo, da je pravosodni minister predložil narodni skupščini: 1. osnutek novega kazenskega zakona in 2. osnutek novega kazensko-pravnega reda. Oba zakonska osnutka se izročita v

Popoldne se sestane radikalni klub

Veliko zanimanje za sejo. — Pašić bo izvoljen za predsednika kluba. — Radić v Beogradu. — Protest Ljube Jovanovića.

— Beograd, 5. maja. V ospredu je še vedno vprašanje ali ima vlada g. Uzunoviča v skupščini potrebno večino ali ne. Današnje politično glasovanje o prošnjah in pritožbah bo prvič pokazalo, s kakim močmi razpolaga g. Uzunović v skupščini. V radikalnih vrstah vlada še vedno nejasnost. Za danes ob 4. popoldne je sklicana seja poslanskega kluba, kateri pripisujejo politični krogi največjo važnost. Radikalni klub bo najprej izvolil mesto včeraj odstojivšega predsednika Ljube Živkovića novega klubskega predsednika. Gotovo je, da bo izvoljen g. Nikola Pašić. Seja bo dalje tudi zelo interesantna, ker pride v razpravo protest Ljube Jovanovića na radikalni klub glede njegove izključitve iz stranke. Ta protest je snoči g. Jovanović izročil javnosti. Po razpoloženju v radikalnem klubu je opaziti, da akcija g. Jovanovića ne stoji kdo ve kaj sijajno. Njegova obramba je zgolj formalnega značaja in ni na javnost napravila nikakega globljega vtisa.

Danes dopoldne je prispel v Beograd predsednik HSS g. Stepan Radić ter ostal ves čas v svojem klubu, kjer se je razgovarjal s posannimi poslanci. Značilna je okolnost, da iskreno pomirjenje med g. Stepanom Radićem ter ministroma dr. Nikičem in dr. Superino ni izvršeno marveč čaka g. Stepan Radić samo ugodnega trenutka, da z obe-

razpravo zakonodajnemu odboru. Pravosodno ministrstvo zahteva dalje izročitev več narodnih poslancev. Zahtev se izroče imunitetnemu odboru.

Nato je skupščina prešla na čitanje raznih nujnih interpelacij. Skupščinsko predsedstvo naznaja, da so vlozene tri interpelacije, ki zahtevajo nujnost. Prva interpelacija je interpelacija zamljoradnikov D. Vujića in tovarišev o delovanju rudarske direkcije v Beogradu in Sarajevu. Tej interpelaciji se prizna nujnost.

Druga interpelacija je interpelacija samostojnih demokratov posl. dr. Grga Uzunoviča in tovarišev. Ta interpelacija je naslovljena na ministrskega predsednika, finančnega, prometnega in notranjega ministra ter se nanaša na nepravilnosti, ki so se izvršile povodom raznih državnih nabav. (Interpelacija o korupciji in o aferi Kade Pašića.)

Skupščinski predsednik Marko Trifković je k tej interpelaciji pripomnil, da je ministrski predsednik g. Nikola Uzunović sporočil Narodni skupščini, da je njegova vlada pripravljena odgovoriti na to interpelacijo takoj, ko pride na dnevni red.

Narodna skupščina je priznala prednost in nujnost tej interpelaciji. Isto je priznala slični tretji interpelaciji Ljube Davidovića in tovarišev.

Zbornica je nato prešla na dnevni red, to je k razpravi o poročilu odbora za prošnje in pritožbe.

Ob 11. dopoldne je predsednik odredil pomensko glasovanje o poročilu tega odbora. Glasovanje popoldne se trajalo. Po razpoloženju v skupščini so, da bo odborovo poročilo sprejeto z glasovi radikalov in radičevcev. Ne kažejo se še nikaki znaki, da bi se razkol v radikalni stranki pokazal na zunanaj.

Ker je jutri, na dan interpelacij, »Gjurjevan dan« in ker odpotuje zastopstvo Narodne skupščine k proslavi 100letnice rojstva Svetozarja Miletića v Novi Sad, jutri ne bo skupščinske seje in pridejo po informacijah našega dopisnika interpelacije o korupciji na dnevni red šele v soboto, 6. t. m.

Prihodnja seja je v petek 7. t. m. Na dnevni red pride ratifikacija trgovske pogodbe z Avstrijo. Po končani razpravi o interpelacijah bodo skupščinske seje za en teden odgojene, ker vlada ni prijavila nikakega razpravnega materiala. Ni pa izključeno, da bo parlament odšel že takoj po petkovici, saj, tako da bo tudi obema vladnima strankama neljuba korupcijska debata preložena na prihodnji teden ali pa še za dalj časa.

ma obračuna, ker jima ne more oprostiti, da sta mu dezertirala.

V skupščinskih kuolarih je danes izredno živahno. V klubih so zbrani po večini vsi poslanci. G. Ljuba Jovanović za časa plenarne skupščinske seje ni vstopil v zbornico, marveč je bil v živahnih razgovorih z nekaterimi opozicijskimi poslanci. G. Nikola Pašić je zelo zgodaj prišel v zbornico. Zadržal se je največ v ministrski sobi v razgovoru z radikalnimi voditelji. Opozarjajo na okolnost, da je prišlo do popolnega pomirjenja med Pašićem in Nikolo Uzunovičem.

Današnja »Pravda« objavlja vest, da ste se 14. aprila sestala g. Pašić in g. Svetozar Pribečević in da je bil 21. aprila podpisana med obema sporazum glede skupnega sodelovanja obeh skupin tako v opoziciji kakor tudi v vladi. »Pravda« trdi, da sta sestanku prisostvovala tudi Marko Gjurjić in Milan Simonović. G. Svetozar Pribečević kakor tudi Marko Gjurjić izjavljata, da je ta »Pravdina« informacija izmišljena.

— Beograd, 5. maja. Ljuba Jovanović je izročil poslanskemu klubu NRS dolg priziv proti izključitvi iz stranke po glavnem odboru. V tem prizivu trdi g. Jovanović, da je g. Pašić zagrešil proti njemu cel niz krivic. Nekateri delegati glavnega odbora niso bili pravilno izbrani, drugi so imeli vezane roke. Jovanović se dalje niti ne želi, da mu

Pašić na seji glavnega odbora ni dal besede, s čimer je bil Jovanović že vnaprej obsojen. Obtožba proti Jovanoviću je bila brez motivacije in je govorila samo o pavšalni krivdi brez dokazov. Predlog za izključitev tudi ni dobil predpisane dvetretjinske večine. Pašić je nastopal istočasno kot tožilec.

soodnik in priča v lastni zadevi. Glavni odbor je prekoračil delokrog, ker je bil o izključitvi kompetenten razpravljati le poslanski klub.

Na koncu pristavlja Jovanović, da se ne bo udeleževal sej poslanskega kluba, dokler mu le-ta ne da popolnega zadoščenja.

Borba v Angliji na življenje in smrt

Stavka nad 4 milijone delavcev. — Prostovoljci opravljajo najnujnejša dela. — Mobilizacija vojaštva. — Vlada izdaja svoj list. — Prvi krvavi izgredi.

— London, 4. maja. Generalna stavka v Angliji je, kakor javljeno izbruhnila, o polnoči ob 3. do 4. t. m. Že več tednov je visela nad Anglijo nevarnost generalne stavke, ki je ena največjih na vsem svetu in ki bo imela težke posledice za ves gospodarski stroj Evrope. Še zadnji trenutki je angleška vlada poskušala odvrti generalno stavko, vendar pa so se njena prizadevanja izjalovila deloma na trmoglavosti rudniških lastnikov, deloma na nepopustljivosti delavstva.

Ko so se v ponedeljek pozno v noč vršila zadnja pogajanja pri ministrskem predsedniku Baldwinu, so se zbirale pred parlamentom in na Downing Streetu, kjer se nahaja ministrsko predsedstvo, ogromne ljudske množice. Vest o izbruhu generalne stavke so te množice mirno sprejele. Londonske ulice so bile zelo živahne in so kazale sliko, kakor leta 1914. za časa mobilizacije. O polnoči so ljudje zlasti povpraševali po avtomobilih. Zjutraj pa je London kazal že povsem drugo sliko. Ogromni Hyde-park je bil zatrt s spremeni v centralo za dovažanje mlek in živil. Vlada je rekvirirala 200.000 avtomobilov, ki bodo v mesto dovažali mleko in druga živila. Iz centrale v Hyde-parku se bodo potem razdeljevala živila na vse strani Londona.

V akcijo so stopile takoj čete prostovoljcev, ki so se javili, da so pripravljeni prevzeti gotova dela. Odboru za tehnično pomoč je bilo prijavljenih že prvi dan 75.000 prostovoljcev. Rekrutiralo se večina iz meščanskih krogov. Prevzeli so najnujnejša dela za preskrbo prebivalstva.

— London, 5. maja. Splošni položaj stavke neizpremenjen. S pomočjo prostovoljcev je bil tekotom noči v Londonu deloma vzpostavljen javni promet.

Vlada je pri včerajšnjem sprejemu zastopnikov tiska izjavila, da se je odločila izdati za ozirom na stavko časopisnih stavcev »British Gazette« kot nadomestilo za vse neizhajajoče liste. List je danes zjutraj izšel in nima nikake politične ali strankarske tendence, marveč je zgolj informativnega značaja.

Ustavitev dela v vseh industrijah je splošna.

— London, 5. maja. Pod orožje je pozvano veliko število rezervistov, ki imajo v polni bojni opremi na ukaz oditi na določeno mesto. Rezervni oficirji so bili pozvani v vojno ministrstvo. Včerajšnji dan je potekel brez resnejših konfliktov in izgrediv. Zvečer pa je prišlo v vzhodnih krajih Londona do resnih spopadov. Stavkajoče množice so ustavljale avtomobile, na katerih so se razni uslužbenci in nameščenci vozili domov iz svojih uradov in birojev. Pristili so jih, da so morali izstopiti ter pot nadaljevati peš. To je mnoge ogorčilo in prišlo je do krvavih pretepov. Ko je policija dobila ojačenja, je navajala na napadalce ter jih nagajala s pendreki. Mnogo oseb je bilo pri izgredivih ranjenih. Več so jih prenesli težko ranjenih v bolnico. Izgredi so se nadaljevali pozno v noč. Izgredniki so sežgali več avtomobilov, par pa jih pometali v vodo. Posredovala je požarna brigada, da bi preprečila zažganje avtomobilov, toda izgredniki so napadli tudi gasilce.

Danes zjutraj so nudile londonske ulice neobičajno sliko. Stotisoči oseb, ki delajo v notranjem mestu, so bili primorani hoditi v urade peš ali na biciklih ali na drugih neobičajnih vozilih. Glavne ulice so bile radi navala množic zatrpane in je bila hoja zelo ovirana.

Glasom izjave ministra Churchilla bo vlada izvajala napram stavkajočim najstrožje odredbe. Vlada bo vršila svojo dolžnost do skrajnosti. Vojno ministrstvo je ustavilo v armadi in v vojni mornarici vse dopuste. Čete so prejele ukaz, da so ves čas stavke v pripravljenosti. Vse železnice so stavile, ne za čas stavke pod državno kontrolo.

Vlada je dalje odredila, da se javnost o položaju in glavnih stavek obvešča po radio-postajah, ker časopisi radi stavke ne morejo izhajati. Notranji poštni promet se vrši po zračni pošti valne mornarice.

SKUPEN DNEVNIK

— London, 5. maja. Prva številka »British Gazette« je danes izšla. Na uvodnem mestu je članek, ki utemeljuje opravilnost izdajanja informativnega lista z ozirom na angleško javnost. S tem, da je bilo onemogočeno redno izhajanje dnevnikov, odnosno pravilno obveščanje javnosti o položaju, je poročevalska služba padla na nivo afriških zamorskih plemen, ki širijo svoje vesti od ust do ust, od vasi do vasi. Da se prepreči beganje javnosti, se je vlada odločila, da s svojimi listom izrpolno obvešča javnost o vseh dogodkih, ne samo London, marveč tudi deželo. Ukrenjeno je vse, da bo list v mestu in na deželi pravčasno razdeljen. List bodo prevažali v pokrajne vojaški aeroplani.

VLADA NE ODNEHA.

»British Gazette« naglašja, da vsi znaki kažejo, da splošna stavka ni popolna, kakor so to računali organizatorji stavke. Dokler stavkajoči stavke ne opuste, se ne more ničesar spremeniti. Vlada ne more obnoviti pogajanj, dokler se stavkajoči ne vrnejo na delo.

— Pariz, 5. maja. »Daily Mail« javlja iz Londona: Več tisoč stavkajočih je udrin v ladjevalnice in skladišča petroleja. Tu so odprli pipe in peteline. Več petrolejskih tankov so prevrnili in poškodovali.

Reuter javlja iz Londona, da je prišlo v močno obljubenem predmestju Ear Stera do težkih izgrediv. Ravno tako tudi v predmestju New Castle.

Po Reuterjevem obveščilu je situacija danes dopoldne neizpremenjena. Razpoloženje med prebivalstvom mirno. Zeleniški promet se vzdržuje deloma s pomočjo prostovoljcev. Poleg uradne »British Gazette« so izšle tudi »Times« na eni strani in v zelo zmanjšanem formatu.

Borzna poročila

LJUBLJANSKA BORZA.

Lesni trg: Precej ponudb in precej povpraševanja. Prodani 4. avg. smrekovih in jelovih hlodov fco. n. p. 180 Din; 1 vag. bordonalov fco. n. p. 270 Din in 1 vag. hrastovih obroblih plohov 43 mm, 2,60, 2,70 in 30 mm, 2,80 mm in od 18—30 cm širine fco. meja 1250 Din.

Žitni trg: Malo ponudb in malo povpraševanja, prodan 1 vag. polsladkega sena v balah, fco. slov. post. 60 Din.

2½% drž. renta za vojno škodo 315, 319; 7% invest. pos. iz l. 1921 78; Celjska posojilnica d. d. 192, 193, 193; Ljubljanska kreditna banka 175; Merkantila banka 100, 104; Prva hrvatska štedionica 187; Kreditni zavod 165, 175; Slavenska banka 50; Strojne tovarne in livarne 90; Trboveljska premožokopna družba 348, 357; Zdržene papirnice 100; Stavbena družba d. d. Ljubljana 30, 60; Sešir d. d. 103; 4¼% kom. zad. dež. bke. 20, 22; 4¼% zast. l. kr. dež. bke. 20, 22.

ZAGREBSKA BORZA.

Devize: Curih 10.955—10.995, Praga 167,79, Newyork 56.546 — 56.846, London 274.80—276, Trst 226.79—227.99, Berlin 13.507—13.547, Dunaj 800.75—804.75.

Effekti: 7% invest. pos. 1921 77½; 2½% drž. rente za ratnu škodu 318—319½; 318½—319; Ljubljanska kreditna 175; Hrv. eskomptna banka 105.75—106; Kreditna banka, Zagreb, 108—110; Hipotekarna banka 60—60.5; Jugobanka 97½—98; Praštedionica 867½—870; Eksploatacija 24; Drava d. d. Osijek 190; Sečarana, Osijek, 310; Isis d. d. 54; Nihag 30; Gutman 255—260; Slav. veks 145; Slavonija 39—41; Trboveljska 340 do 350; Union, paromlin, 305—330, Vevča 100—105, Agraria 44—45½.

INOZEMSKJE BORZE.

Curih: Beograd 9.11, Pariz 16.35, London 25.09, Newyork 516.75, Praga 15.305, Dunaj 73.

Trst: Beograd 43.90—44, Pariz 80.75 do 81.25, London 120.90—121, Newyork 24.87—24.90, Praga 73.70—74, Curih 491 do 491.80, Dunaj 349—353.

Pismo iz Prage.

Proslava 1. majnika. — Politični položaj. — Pred obnovitvijo parlamentarne vlade. — Spopad med fašisti in komunisti. —

Praga, 2. maja.

Krasni solnčni dan je privabil v Pragi tisoče radovednega občinstva na ulice, kjer so priredile politične stranke generalno revijo svojih čet. Manifestacije in obhode po mestu so priredili komunisti, češki socialisti in socialni demokrati. Pretežna večina je bila na strani nevtralnih gledalcev. Tramvaj 1. maja ni vozil, zato so imeli avtomobili tem več posla. Po mestu so vozili avtomobili, ki jih pa ni toliko, da bi lahko nadomestili cestno železnico. Politične manifestacije so potekle povsem mirno. Samo komunisti so si dovolili malo izživljanja. V rdeče okrašenem avtomobilu so se namreč peljali čez Vavčevski trg v hipu, ko so začeli govoriti voditelji socialne demokracije. Do spopada pa ni prišlo, dasi so bili socialni demokrati zelo ogorčeni. Tudi v Brnu je bila proslava 1. majnika mirna. Obhodov po mestu se je udeležilo manj delavcev kot prejšnja leta. Največ je bilo med manifestanti uslužbenecov cestne železnice, ki je ves dan počivala. Prvomajski mir so motili deloma samo komunisti. Policija je namreč opazila, da nosijo v spredu preproščane napise in slike, ki predstavljajo karikature zastopnika načelnika glavnega štaba. Po Pragi so nosili komunisti napise: »Učite se streljati!«, »Dol Masaryk, živel Lenin!« itd. Zato je prišlo med policijo in komunisti do spopada, pri katerem pa ni bilo nihče ranjen. Končno je policija napise in karikature zaplenila. Iz vseh drugih krajev ČSR poročajo, da je bila proslava 1. majnika popolnoma mirna.

V politični javnosti se govori o novi vladni večini. Zdi se, da je prišlo do uradnih vlade prav za prav samo zato, da bi se stranke ta čas preorientirale o odnosu pregrupirale v novo koalicio. Uradniška vlada bi morala rešiti nekatere važne probleme, ki jim prejšnja koalicio ni bila kos. Prvi del te naloge ji je šel hitro in gladko od rok, kmalu je pa njena akcija občela na mrtvi točki tako, da se zdaj ne ve, kaj bo z ureditvijo uradniških in duhovniških plač. Socialisti so odgovorili na zahtevo glede poljedelskih carin s celo vrsto socialističnih zahtev tako, da je navarost, da pride do okrepitve bloka meščanskih strank. Vprašanje maksimiranja carin je razdelilo stranke v dva tabora. Na eni

strani stoji socialisti in socialni demokrati, ki jih molče podpirajo tudi komunisti, na drugi pa meščanske stranke. Republikanci zahtevajo konservativnejši režim, češ, da je že dovolj socialističnih eksperimentov in da se je treba lotiti realne gospodarske politike. Vsi politični krogi brez izjeme priznavajo, da je uradniška vlada samo začasna in da so ji dnevi že štet. Zdi se samo za to, kdo bo sestavil parlamentarno vlado in katere stranke pridejo v poštev. Staro koalicio si žele socialni demokrati, ki so po senatorju Petriku izjavili, da ne morejo vstopiti v nobeno vlado, ki zagovarja maksimiranje agrarnih carin. Naposled so prišli tudi socialni demokrati do prepričanja, da bi se jim godilo v opoziciji bolje kot v vladi. Z njihovim izstopom je računal že Švehla, ko je snoval vladno kombinacijo s klerikali. Že ta sprememba bi pomenila preokret na desno. Zadnje dni se vedno bolj množe glasovi, da je potreben državni konservativnejši režim. Oglašajo se celo politiki, ki zahtevajo, naj parlament sploh odpade, češ, da se s parlamentarizmom ne da doseči nobenih pozitivnih rezultatov v politiki. Še manj pa v gospodarskem življenju, kjer so potrebni strokovnjaki, ne pa demagogi in utopisti.

1. maja je sklicala čsl. obec fašistovska v Prostejovu tako zvaní prvi moravsko-slovaški kongres, na katerega so bili povabljeni vsi fašisti iz Moravske in Slovaške. V spredu je šlo poleg 50 uniformiranih fašistov 390 moških in žensk. Popoldne je prišlo med fašisti in komunisti do spopada, pri katerem so bili ranjeni trije komunisti. Na obeh straneh je padlo več strelav. Orožništvo je razburjeno duhovno pomirilo, kolovodje bitke pa aretiralo. Splošno so doživeli fašisti s svojo prireditvijo hjaško. Orožniki so dva komunistična aretirali. V nedeljo popoldne je pa prišlo pred okrajno glavarstvo 300 demonstrantov, ki so obkolili poslopje in poslali k okrajnemu glavarju deputacijo z zahtevo, da mora aretirana komunistična takoj izpušiti. In res sta bila oba komunistična kmalu nato osvobodena. Demonstranti — člani socialističnega bloka, so v sprejeli v povorko in odšli med prepevanjem internacionale v Delavski dom.

torej od 1. 1868. naprej. Poleg Jurčiča, dr. Razlaga, Tomšiča in drugih pijonirjev slovenskega napredništva je tudi dr. Srebre stalno sodeloval pri našem listu. S svojim delom in vzornim življenjem si je postavil najlepši spomenik.

V četrtek ob pol petih popoldne ga sprejmo njegovi sorodniki in številni prijatelji k večernemu počitku na mestni pokopališče v Brežicah. Mir prahu njegovemu! Težko prizadeti rodbini naše iskreno sožalje!

Diplomati in politiki umirajo

V petek ponoči je umrl na Dunaju bivši predsednik državnega zbora dr. Richard Weiskirchner. Z njim je legel v grob kos stare Avstrije. Rodom in po svojem prepričanju Dunajčan je šel dr. Weiskirchner po stopinjah popularnega dr. Luegerja za poslanca je bil izvoljen na listi krščanskih socialistov. Leta 1907 je postal predsednik državnega zbora. Dve leti pozneje je bil imenovan v Bienenrte vladi za trgovskega ministra. Po Luegerjevi smrti je začela njegova stranka propadati in pri volitvah leta 1911 pokojni ni bil izvoljen. Pač pa je bil izvoljen leto pozneje za dunajskega župana. Kot tak je imel med vojno težak posel z aprovizacijo Dunaja. Pozneje se je moral umakniti socialnemu demokratu. Postal je član in nekaj časa tudi predsednik avstrijskega narodnega sveta. L. 1923 se je umaknil iz javnega življenja.

V ponedeljek zjutraj je umrl v Parizu princ Viktor Napoleon Bonaparte, bivši plebiscitni pretendent na francoski prestol. Napoleonov brat Jeronim se je oženil z neko württembersko princico in iz tega zakona se je rodil princ Napoleon, enfant terrible drugega

cesarstva. Princ Napoleon, pokojnikov oče, je bil oženjen s hčerko kralja Viktorija Emanuela II. Kljub temu in ta zakon je veljal za nekako predigro francoske pomoči v bitki pri Solferinu. Pokojni princ je bil prvi sin iz tega zakona. Živel je večinoma v Bruslju in se za svoje vladarske pravice ni dosti zmenil. Bil je do nedavnega samec. Šele nekaj let je tega, ko se je oženil s hčerko belgijskega kralja Klementina.

V ponedeljek zvečer je v Monakovem umrl dr. Maksimilijan Pfeiffer, 50 let, poslanik na Dunaju, star še le 50 let. Na svojem mestu je bil že od leta 1922; ves čas je bil odkrit pristav priključitve Avstrije k Nemčiji, kar mu je priborilo med Dunajčani veliko popularnost. Kot politik je bil član nemškega katoliškega centra, kjer je tvoril z Wirthom in Fahrenbachom levo demokratsko krilo.

Reorganizacija TPO

Zagrebaški »Morgen« in po njem beograjski listi poročajo, da se namerava važna preureditev Trboveljske premožnostne družbe. Družba naj bi likvidirala, na njeno mesto pa stopila nova delniška družba pod imenom »Mednarodna d. d. ugljena«. Nova družba naj bi imela tri sedeže: Beograd, Zagreb in Ljubljana. Nominalni delniški kapital naj bi znašal za začetek 5 milijonov Din (1).

Vest v tej obliki bržčas ne bo resnična; skoraj gotovo gre za znano Kaufmannovo družbo za prodajo trboveljskega premoga, ki je vzbudila svoj čas toliko prahu in jo je omenjal v svoji znanj interpelaciji tudi posl. Kremžar.

Sport

Kongres Fife v Rimu

V Rimu je zboroval te dni letošnji kongres mednarodne organizacije nogometa, imenovane FIFA. Pred zborovanjem Fife se je vršil sestanek delegatov nogometnih sodnikov, ki so sklenili ustanoviti svetovno zvezo nogometnih sodnikov. Kongres Fife je bil slovesno odprt po rimskem guvernerju, s katerim so se vrstili pozdravni govori. Na kongresu so bile zastopane sledeče države: Argentina, Belgija, Brazilija, Češka-Slovaška, Danska, Anglija, Finska, Francija, Nemčija, Madžarska, Irska, Italija, Luksemburg, Litavsko, Nizozemska, Norveška, Poljska, Portugalska, Španija, Švedska in Švica. Po tajniškem poročilu sta dva delegata zelo ostro napadla mednarodnega tajnika Fife Hirschmanna in zahtevala, naj Fife nastavi plačano moč. Kongres je vzel na znanje izstop Kanade in Južne Amerike. Nato je kongres odobril izpremembo pravil in razdelitev v šest con: Zapadna Evropa, Vzhodna in Severna Evropa, Daljni Vzhod, Južna Amerika, Severna Amerika in Avstralija. Na čelu vsake cone se bo nahajal poseben zastopnik. Za predsednika Fife je bil izvoljen mesto dosedanjega predsednika Rime, ta, ki je odstopil, Anglež Pickford.

Glede meddržavnih sporov, ki nastanejo radi prijateljskih tekem, je kongres odobril predlog, naj sporni stranki izbereta razsodnika, ki bo odločeval o stvari. Fife pa bo reševala le prizive. Delegati so odklonili švicarski predlog, naj se igračem dovoljuje letna 14dnevna mezdna odškodnina. Nato je kongres sprejel holandske predloge glede sodelovanja na olimpijadi v Amsterdamu.

Jubilejni program

povodom proslave petnajstletnice S. K. Ilirije v Ljubljani 7. do 16. maja.

7. maja ob 18. juniorski nogometni turnir za pokal SK Ilirije (I. kolo).

8. maja ob 15. nacionalni ženski lahkoatletski miting (I. del), ob 17.30 juniorski nogometni turnir (II. kolo).

9. maja dopoldne slavnostna glavna skupščina v mestni posvetovalnici, ob 14. slavnostna otvoritev jubilejnih sportnih prireditvev, ob 14.30 nacionalni ženski lahkoatletski miting, zaključek, ob 16.30 zaključni tekmi juniorskega nogom. turnirja.

12. maja ob 15. jubilejni teniški turnir (otvoritev, nadaljevanje vse naslednje dni do 16. maja), ob 16. event. izločilne tekme ljubljanskih prijavitelcev za mednarodni lahkoatletski miting.

13. maja ob 14.30 mednarodni moški lahkoatletski miting (event. ob 10. damski cross-country).

15. maja ob 14. hazenski turnir za jubilejni pokal SK Ilirije (dve tekmi), ob 16.15 nogometni turnir za pokal mesta Ljubljane (dve tekmi, event. se odigra ena tekma prvega kola 14. V. ob 18.).

16. maja ob 14. in dalje zaključne tekme hazenskega turnirja, ob 16. zaključne tekme nogometnega turnirja za pokal mesta Ljubljane, ob 20. družabni večer v Kazinski dvorani.

V juniorskem nogometnem turnirju za jubilejni pokal Ilirije tekmujejo: Ilirija, Hašk, Hajduk.

V hazenskem turnirju za pokal Ilirije tekmujejo: Ilirija, Atena, Ašk, Mura.

V mednarodnem lahkoatletskem mitingu startajo: Ilirija, Primorje, Hermes, Jadran (Ljubljana), Rapid (Maribor), Celje, Ptuj; Hašk, Gradjanski, Marathon, Poljiški (Zagreb); Gak (Gradec), AWC, KSV (Celovec).

V ženskem lahkoatletskem mitingu startajo: Ilirija, Primorje, Atena (Ljubljana), Maribor, Rapid (Maribor), Ašk, Hašk, Viktorija (Zagreb).

Obleke za gospode

v izvrstnih kvalitetah priporoča po zelo zmernih cenah trdika

A. Kunc, - Ljubljana

Ustanov. l. 1879.

89

— **Popravek.** V včerajšnjem poročilu »Ženski lahkoatletski naraščaj« se je vrnila neljuba tiskovna pomota. Šporna ni postavila novega svetovnega rekorda v skoku in daljavo, ampak **nov jugoslovanski rekord**, kar je za mlado sportnico že itak nad vse častno.

— **Stanje nogometnega prvenstva v Mariboru.** Rapid 9 iger, 18 točk, Maribor 10, 15. Ptuj 10 11, Merkur 9, 8, Svoboda 8, 2, Muja 10, 2.

— **Hajduk na turnirju Ilirije.** Zagrebški listi poročajo, da se Hajduk ne udeležil nogometnega turnirja povodom jubileja SK Ilirije, ker se je udeležil Hašk, Kakor znano, obstoji med Haškom in Hajdukom spor, ki še ni likvidiran. Kljub temu zagrebški vest ni točna in bo Hajduk kljub sporu prišel v Ljubljano. Pač pa ne bo na turnirju igral s Haškom, ako spor do takrat še ne bo poravnal.

— **Slavnostni občni zbor SK Ilirije** se vrši ob priliki petnajstletnice 9. t. m. ob 10. v magistratni sejni dvorani. Dnevni red: a) nagovor predsednika, b) poročilo tajnika, c) spornost predavanja. Ta slavnostni občni zbor naj bo uradno otvoritev jubilejnega tedna in prosimo cenj. ljubljansko občinstvo ter sportno javnost, da s svojo navzočnostjo na občnem zboru pokaže, da zna ceniti uspešno delo svojega prvaka. Pričakujemo, da bomo tudi v bodoče našli pri Vas dovolj podpore, da nam bo dovolj enako častno zastopati naše klubske in ljubljanske belo-zelene barve. — Odbor SK Ilirije.

— **Nepravilno poročanje.** Značilno za ljubljanske sportne prilike je dejstvo, da so prejele »Novosti« v Zagrebu, dalje večina dunajskih in graških listov iz Ljubljane mislilicirano poročilo o tekmi z dunajskimi Amateurs, v katerem se tendenciozno navaja, da je odigrala v soboto tekmo Ilirija z rezultatom 4:0. V nedeljo pa Primorje z rezultatom 4:3. Ker so se slika tendenciozna poročila že opetovano pojavila v izvenljubljanskih dnevnih, smatramo za potrebno, opozoriti na ta način poročanja našo javnost, na novinarje pa apeliramo, da skušajo take dopisnike onemogočiti. — Odbor SK Ilirije.

— **Reprezentanca Ljubljane: B. tem.** Danes, v sredo, bo odigrala reprezentanca Ljubljane, ki nastopi v nedeljo dne 9. maja v medmestni tekmi Ljubljana-Celovec, treningtekmu z B-temom in sicer na igrišču Ilirije ob 18. Vsopnina minimalna, 493/n.

— **Praska Slavijska na Danskem.** 7. in 9. maja nastopi praska Slavijska v Kodanju na Danskem. Igra oba dni proti kombiniranim timom ondodnih klubov. Slavijska je gostovala prvič na Danskem pred 25 leti in bila poražena po Akademisk Boldklubu s 5:0.

Beležnica

KOLENDAR.

Danes: Sreda, 5. maja 1926; katoličani: Desirad; pravoslavni: 22. aprila: Teodor, Sikeot; muslimani 22. ševala 1344; židje: 21. ijarja 5686.

Jutri: Četrtek, 6. maja 1926; katoličani: Ivan, Zdemir; pravoslavni: 23. aprila: Jurjev dan; muslimani: 23. ševala 1344; židje: 22. ijarja 5686.

DANAŠNJE PRIREDITVE.

Gledališče: drama »Pygmalion«, opera zapra.

Kino Matica: »Sportska Venera«; Ljubljanski dvor: »Ljubljenska Maharadža«; Kino Ideal: »Grafica tipkarica«.

Razstava francoske grafike v Jakopičevem paviljonu.

Treningtekm med podsavezno A in B reprezentanco; igrišče Ilirije ob 18.

JUTRIŠNJE PRIREDITVE.

Gledališče: drama »Borba«, opera za prta.

Kino Matica: »Sportska Venera«; Ljubljanski dvor: »Joana, milijonarjeva hči«; Kino Ideal: »Grafica tipkarica«.

Razstava francoske grafike v Jakopičevem paviljonu.

Predavanje Rade Dravina o pozitivnem delu umetniških generacij, Mestni dom.

DEZURNE LEKARNE.

Sreda: Sušnik, Marijin trg, Kuralt, Gosposvetna cesta.

Četrtek: Trnkoczy, Mestni trg, Ramor, Miklošičeva cesta.

Solnce zaide danes ob 19.10, vzhajeta jutri ob 4.43 in zaide ob 19.11.

Mesec vzhajeta jutri ob 2.14 in zaide ob 12.33.

Prosveta

Repertoar ljubljanskega gledališča.

Sreda, 5. maja: »Pygmalion«. A. Četrtek, 6. maja: »Borba«. Izv. Petek, 7. maja: »Idioti«. E. Sobota, 8. maja: Proslava Ivana Cankarja. Izven.

— **Senzacija Cankarjeve proslave** v soboto 8. maja ob 8. zvečer v dramskem gledališču bo recitiranje Cankarjeve Lepa Vida I. dejanje. V njej srečamo kopo ljudi, ki pridejo v dotiko s hrepenenjem. S pravičnim poudarjenjem postaja Lepa Vida dočela realna drama. Lepa Vida bo s sodelovanjem Mile Šarčeve, Vide Jerajev, Franca Albrehta, Ottona Župančiča, Josipa Vidmarja in F. S. Finžgarja, krona Cankarjeve proslave. Opozorjamo občinstvo, da se dobe vstopnice pri operni blagajni od četrta dalje.

— **Cankarjeva proslava v Narodnem gledališču v Ljubljani.** Prvi večer, v soboto, 8. t. m., priredi društvo slovenskih književnikov, s predavanjem Izidorja Cankarja in recitacijami iz Cankarjevih del, drugi večer, v torek, 11. t. m. pa uprava Narodnega gledališča z vpriporitvijo drame »Jakob Ruda«. Oba večera bosta v drami. Vstopnice pri dnevnih blagajni v operi, na večer predstave v drami.

— **»Borba«.** Opozorjamo na jutrišnjo predstavo v drami. Igrala se bo »Borba« angleškega dramatika Galsworthya. Igra le sedaj, ko se vrši v Angliji veliki štrajk, posebno aktualna ter slika borbo delavcev proti kapitalizmu. Drama je bila vpriporjena na delavski praznik z velikim uspehom. V abonmanu se ne bo ponavljala, pač pa se cene zelo znižane.

— **Ameriška cenzura nad inozemskimi knjigami.** Obmejne carinske postaje v Združenih državah so dobile nalog, da morajo strogo paziti, kako knjige bodo vbo dočle propustile preko ameriških granic. Vlada je namreč sklenila zabraniti uvoz siherne knjige, ki žali moralu. V ta namen je namestila po carinarnih celah armade uradnikov, ki nimajo drugega posla kakor iskati »grdobije« v francoskih in angleških romanih. Tako je že sklenjeno, da ne sme v deželo morale in prohibicije niti »Dekameron«, niti »Tisoč in ena noč«, niti večina Balzacovih del (med njimi v prvi vrsti seveda slavnostne »Contes drolatiques«).

Cankarjeva proslava v dramskem gledališču v Ljubljani
:: 8. t. m. ob 8. zvečer. ::

Jack London:

Roman treh src

Bila je carica peščice divjakov v samotni dolini Izgubljenih duš. Tu, v tej mogočni deželi carjev, je vladal njen mož nad vsemi carji. Vse to je bilo nepričakovano in carica je bila ponosna, da je ostalo njeno dostojanstvo po poroki s Francsom neokrnjeno.

Stopila sta v dvorec in carica se kar ni mogla nagledati razkošne opreme. Slug sploh ni opazila. kakor se ni zmenila za svoje služabnice in vojščake v hišici nad jezerom. Pogled na avto in marmornate stopnice jo je tako navdušil, da je zaploskala z rokami, odhitela po stopnicah in pogledala v prvo sobo. Bila je knjižnica, ki jo je videla že v Ogleladu Sveta takrat, ko so prispeli tuji v dolino Izgubljenih duš. Prizor, ki ga je videla takrat v zlatem kelihu. Spominila se je takoj, da je videla Francisa jo je objel čez pas in stopil z njo v knjižnico. Isti prizor je videla na površju tekoče kovine v zlatem kelihu. Spominila se je tako, da je videla takrat tudi neke čudne predmete, čijih konstrukcije in pomena ni razumela. Radovedno se je približala domaćemu brzojavu. Francis jo je objel in se nagnil z njo nad aparat.

Komaj ji je začel razlagati konstrukcijo brzojava in komaj se je prepračal, da so vsa dolasnila

o tem, kaj je borza, zaman, je prečital na brzojavnem traku, da so padle delnice Frisco Consolidated za 12 točk. To je bil pojav, kakršnega zgodovina Morganovih železnic še ni poznala. Stari Morgan je sam zgradil in financiral te železnice. Do svoje smrti je bil trdno prepričan, da so tako solidne, da jim ne more nihče do živga celo v slučaju, če bi doživela polom polovica bank in ves Wall Street.

Carica je videla, da tarejo Francis skrbi. Zato je postalo tudi njeno srce nemirno.

— Ali je to čarovnja — kakor moje Ogleladu Sveta? — je vprašala zamišljeno.

Francis je prikal.

— Ta aparat ti odkriva tajne, — je nadaljevala. — Kakor v mojem zlatem kelihu, odseva tudi tu vse svet, ki stoji tu v sobi pred tvojimi očmi. Ta čudna naprava te vznemirja. Opazila sem, da si videl nekaj neprijetnega. Vendar pa ne razumem, kako more svet razburjati tistega, ki ima vso oblast nad njim.

Ze je hotel odgovoriti na njeno naivno vprašanje, pa si je premislil, zavedajoč se, da bi ji zaman razlagal prizore, ki jih je videl tisti hip v duhu. Videl je neskončne železniške proge in pristanišča, ogromne nasipe in ladjedelnice, rudarje pri težkem delu na Aljaski, v Montanu in v Dolini Smrti, zaježene reke, obrzdane slape, namočene pustnje, osušena močvirja, brzojavne in telefonske

kurirje v službi svojega neizčrpnega bogastva — vso mehaniko, ekonomiko in finančno strukturo strojne civilizacije 20. stoletja.

— Vznemirja te, — je ponovila carica. — Žal ti ne morem pomagati. Zlatega kelihu ni več. Nikoli več ne bom videla v njem sveta. Izgubila sem oblast nad bodočnostjo. Zdi se samo ženska, ki nima v tem ogromnem svetu nobene moči. Da, samo ženska in tvoja žena sem, Francis. Ponosna sem na svojega moža.

Tisti hip jo je skoraj ljubil. Odložil je brzojavni trak in jo objel, predno je stopil k bateriji telefonov. »Prekrasna je — je pomislil Francis. — Njena duša ne pozna zvijače, ne zlobe. Ženska je, z dušo in telesom je ženska, ljubeča in vredna ljubezni.« In kako mučna je zvest, da mu bo stala Leoncie vedno in povsod pred očmi, da zasenči njen obraz caričino lice, da ga bo neprestano preganjal obraz ženske, ki nikoli ne bo njegova.

— Nova čarovnja! — je zamrmrala carica, ko je Francis poklical Bascomovo pisarno, rekoč:

— Mr. Bascom se mora vrniti čez pol ure. Govori Morgan-Francis-Morgan. Mr. Bascom se je odpeljal pred petimi minutami. Ko pride, mu povejte, da sem se odpeljal takoj za njim in da bom v pisarni čez pet minut. Zadeva je izredno važna in nujna. Povejte mu, da sem že na potu. Hvala. Na sklenjen!

Bilo je povsem naravno, da carica ni bila zadovoljna s Francisovim odhodom. Saj je bilo v dvorcu toliko zanimivosti, ki jih še ni videla, da je pač lahko računala, da ostane Francis pri nji, dokler ji vsega ne pokaže.

— Kaj pa je to? — je vprašala ogorčeno, — ki te vleče od mene kakor sužnja?

— To so opravki — zelo važni opravki — je odgovoril smeje in jo poljubil.

— Kaj pa pomenijo ti »opravki«, ki imajo oblast celo nad teboj? Mar imenujete tako boga, ki se mu klanjaš, kakor se klanja moje ljudstvo solncu?

Francis se je nasmešnil podzavestni pravilnosti njene domneve, rekoč:

— Da, delo je veliki bog Amerike. In to je strašen bog, zakaj njegova moč ubija naglo in grozno.

— In ti si si nakopal njegovo jezo? — je vprašala carica.

— Zalibog da, dasi sam ne vem, kako. Takoj se moram odpeljati v Wall Street.

— Tam je njegov oltar? — je vprašala naivno.

— Da, to je njegov oltar, — je odgovoril Francis, — in tam izvem, kako se da potolažiti njegova jeza.

Zasledujte dobro termin

HIJENE VELEMESTA

ELLEN RICHTER

KINO IDEAL

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 5. maja 1926.

— **Kralj na Bledu.** V kraljevskem dvorcu »Suvobor« na Bledu se vrše priprave za skorajšnji prihod kralja Aleksandra, ki bo tudi letos preživel počitnice na Bledu. Beograjski listi poročajo, da prispe kraljevska dvojica na Bled že 15. maja.

— **Angleški konzul na Cetinju.** Angleška vlada je imenovala za podkonzula na Cetinju s sedežem v Gružu g. R. H. T. Smitha.

— **Vpokožitev v orožniški službi.** Vpokojena sta orožniška kapetana II. kl. Anton Albert in Joško Vogrinc.

— **Češkoslovaški rezervni oficirji v Jugoslaviji.** Na kongresu rezervnih oficirjev, ki se vrši ta mesec v Zagrebu, bosta sodelovali tudi skupina češkoslovaških rezervnih oficirjev in deputacija legionarjev.

— **Za izenačenje kolektarja.** Udrženje trgovcev in industričev v Novem Sadu je izročilo arhijerejskemu saboru v Sremskih Karlovcih prošnjo, naj se o priliki predstoječega zasedanja arhijerejskega sabora v Sremskih Karlovcih rešuje tudi vprašanje kolektarja. Udrženje vtemeljuje prošnjo z ekonomskimi razlogi, ker povzroča oddvojen pravoslavni in gregorijanski kolektar velike nepravilnosti in pomenja zlasti v versko mešanih pokrajinah tudi znatno gospodarsko škodo.

— **Znanstvene ekskurzije v državno rudnike.** Ministrstvo za šume in rudnike je odobrilo kredit v znesku 40.000 Din kot podporo naučnim ekskurzijam, ki pregledujejo in proučevajo državne rudnike.

— **Tehnična terminologija.** Udrženje inženirjev in arhitektov pripravlja novo popolno izdajo tehnične terminologije. Ob enem je naprosilo ministrstvo javnih del, naj bi deloma financiralo tiskanje te važne publikacije. Ministrstvo bo najbrž prošnji ugodilo.

— **Poroka.** Poročil se je sin pokojnega žrnega svetnika dr. Franca Zupana inženier g. Viktor Zupanc z gđ. Zoro Dolničarjevo iz znane in splošno priljubljene rodbine Vekoslava Dolničarja. V soboto se je poročil sodni praktikant g. Leopold Smalec s profesorico konservatorija gđ. Mimi Svalgarjevo. Novo-poročenec iskreno čestitamo!

— **Društvo državnih upokojencev in upokojenk za Slovenijo** vabi v svrhu ustanovitve krajevne društvene skupine v Mariboru vse članke in vse še neorganizirane upokojence in upokojenke na sestanek, ki se vrši v nedeljo, 9. t. m. ob 10. dopoldne v Narodnem domu v Mariboru. Pri tej priložnosti se bodo sprejemali tudi novi člani. Vsak, ki dobi od države kako preskrbljeno pod katerikoli imenom, more postati društveni član. Pristopnina znaša 3 Din, mesečna članarina 2 Din. Za ta prispevek dobi vsak član mesečni »Državni upokojenec«. Ako hoče kdo na deželi družstvu pristopiti ali za njega kaj plačati, naj kupi pri najbližnjem poštenu uradu čekovno polnično za 25 par in plača nanjo na naš kont. št. 12.450 za »Društvo državnih upokojencev in upokojenk za Slovenijo« pristopnino in članarino za 6 mesecev. Polnična služba kot prijavitelj, priznanica pa velja kot potrdilo izpolnjene članke dolžnosti. Vsi državni upokojenci in upokojenke so dolžni družstvu pristopiti in pomožiti njegovo vrste. Le z dosledno organizacijo in složnim delom bomo zboljšali naše obupno stanje.

— **Mašinska podoficirska šola mornarice v Gienovici** (Boka Kotorska) se prične dne 1. oktobra 1926 in traja dve leti. Sprejemajo se 16. do 19-letni mladeniči, ki so dovršili najmanj štiri razrede osnovne šole in prebili vsaj dve leti v kovaškem, mehaničnem, klerškem, ključavničarskem, strukarskem, šoferkem, električarskem, monterkem ali kakem drugem sličnem obrtu. Prošnje za sprejem se morajo vložiti najkasneje do 31. avgusta 1926. Vsi pogojni za sprejem v to šolo so razvidni iz razglašila, ki je nabit na magistratu. — Mešni magistrat v Ljubljani.

— **Našo dečo na morje.** Kolo jugoslovanskih sester priredi v letošnjem letu dve koloniji pri morju za siromašne dečo. Razven tega oskrbi tudi eno kolonijo za dečo starih, ki lahko plačajo za prispevek za bivanje svojih otrok v tej koloniji. Dečki gredo k morju meseca julija, deklice meseca avgusta. Dnevna oskrba stane Din 20. Oni starši, ki hočejo svoje otroke poslati v to kolonijo, se naj priljavijo na mešnem magistratu, socialni urad (dr. Fux Riko), kjer dobe potrebne informacije. Priporočamo, da bodo izmed pripravljivih prevzeti v kolonijo v prvi vrsti oni, katere določi zdravnik. Šele v drugi vrsti se bo moglo ozirati na ostalo, ker je številno omejeno. Prijave se sprejemajo samo do 15. junija.

— **Izsledena vlomilska tolpa v Slovenj-tradu.** V tovarni usnja Franz Pototschnig so se dve djele časa dogajale večje tatvine usnja. Orožniki so sedaj prišli storilec na sled. Izsledena je bila cela tatfinska organizacija, ki je kradla in prodajala usnje. Orožniki so dosedaj aretirali 12 oseb, večinoma tovarniških uslužbencev, ki so

usnje kradli in več čevljarjev, ki so usaje nakupovali pod dnevno ceno. Tovarna ima okoli 150.000 Din škode.

— **Proces proti Vojuku Miholji.** Proces proti Vojuku Miholji, ki je v Zagrebu povelil okoli 2 milijona Din državnega denarja in je bil na begu v Ameriko v Hamburgu prijet, se prične dne 12. maja v Zagrebu. Miholji je obtožen zločina prevare in bo obsodjen na kazen od 5 do 10 let.

Če gre lovec na lov ...

turist v planine, sportnik v naravo, mora biti preskrbljen s pištoljo, da ne bo premočen. Piščali iz žabje kože »Froschhaut« (prvi povojni izdelek je te dni prejela tiskarica Drago Schwab, Ljubljana) so edini, ki jamčijo, da izletnik ne bo najmanj moker.

Iz Ljubljane

— **Li Otepšava in stavbe v mestu.** Na Miklošičevi cesti so pričeli postavljati pri hotelu »Union« odre za prenovitev fasade v obeh ulicah tega poslopja. Na vrtni parceli Bambergovci namerava, kakor čujemo, zgraditi dr. Pogačnik dvonadstropno stanovanjsko hišo s trg. lokali v pritličju, v Gajevi ulici pa zgradi neki posestnik tri-nadstropno stanovanjsko hišo. Kakor čujemo, bodo A. Tomažičeve hiše ob Dunajski cesti z obširnim vrtom tudi v kratkem prodane in nastane tam nova moderna stavba.

— **Javna prošnja goretskemu svetu mesta Ljubljane.** Prejeli smo: Na treh zelo prometnih krajih v Ljubljani imamo ulico z obstoječimi vrtni kotički, da je vsled tega tam zelo otežena hoja pasantom, ki so izpostavljeni brez potrebe drenažni in škropljenju z batom, biciklisti ter vozila pa raznim neugodam. — Prvo in najpomembnejše tako mesto je na koncu Komenskega ulice ob vrtu g. Industrija Rojine. Tam je urjenje vozil na dnevnem redu in številni šolski deči, ki dnevno tam pasira, stalno groze razne nevarnosti. Odkupiti bi bilo treba tam le nekaj zemljišč in postaviti novo, ličnejšo vrtno ograjo, kakor je sedanja. — Drugo tako nevarno mesto je na Erjavčevi cesti ob hiši g. veletrgovca Korentana. Tam bi se zelo olašal promet, če bi se odstranila itak razpadajoča vrtna ograja in napravili pločnik ob hiši in vrtu. Zelo bi bilo s tem ustrezno prebivalstvu Področnika in Rožne doline ter šolski deči z Vrtnice. Dotični kraj pa bi glede lepote zelo mnogo pridobil. — Tretje tako mesto pa je ožina med Gledališko in Knežovo ulico. Neokusni, razpadajoči plot za gimnazijo, ki silno kvani pogled iz Aleksandrove ulice, naj bi se odstranil in v pravični cesti širini naj bi se postavila lepa vrtna ograja. Promet je na tem mestu posebno zjutraj, opoldne in zvečer velik in mu je ta ožina zelo nepriljetna ovira. — Lastniki navedenih zemljišč, ki so gotovo tudi sami vneti za olepšavo in napredek Ljubljane, bodo gotovo odstopili mestni občini potrebno zemljišče. Če bi pa delali težkoče, ima mesni magistrat po § 8 mestn. stavbn. reda iz prometno policijski ozirov itak pravico do pristne razlastitve za ulico potrebne zemljišča. —

— **Li Srbski pisatelj v Ljubljani.** Te dni je dospel v Ljubljano srbski pisatelj Rade Drainac. Pripeljal se je iz Pariza, kjer je del časa študiral umetnostne prilike na zapadu in kjer je bil v stiku z mnogimi predstavniki sodobnih umetnostnih pokretov v raznih državah. Ker smo pri nas o umetnostnih razmerah in zapadnih državah precej slabo obveščeni, se je g. Drainac odločil prirediti v Ljubljanskem mestnem domu predavanje o pozitivnem delu v umetnosti. Predavatelj bo o tej temi govoril v četrtek 6. t. m. zvečer. Želeli je, da se njegovega poučnega predavanja udeležijo naše občinstvo v čim večjem številu.

— **Li Policijska ura za časa veleselja.** Veliki župan ljubljanske oblasti je z odlokom št. 3815/3 od 29. aprila t. l. dovolil v času veleselja od 26. junija do 5. julija podaljšanje policijske ure v območju mestne občine ljubljanske in sicer: 1. Za kavarne do 3. zjutraj, vendar z omejitvijo, da se po 1. uri ne smejo več točiti alkoholne pijače. 2. Za gostilne in restavracije do 1. zjutraj. 3. Za restavracije, točilnice, okrepčevalnice in kavarne na ograženem prostoru veleselja do 1. zjutraj.

— **Li Restavracija na Streličici pod Rožnikom** naznanja cenl. občinstvu, da je odprta vsak dan že ob 5. zjutraj. Dobi se vedno sveže surovo maslo, kava, mleko, čokoladna kava ter vsak dan sveže nastavljeno pivo, gorka in sladka jedila. Točijo so pristna vina. Velik in lep senčnat vrt; priporočljivo tudi za izletnike. Cene nizke. Točna postrežba. 490/n

— **Li Izgubila se je v soboto zlata veržica z obeskom na poti od Vodnikovskega trga po Prešernovi ul. in Dunajski cesti do artiljerijske vojašnice.** Pošten najditelj se prosi, da izroči veržico v upravi »Slov. Naroda«. 489/n

— **Li Prvo društvo hišnih posestnikov v Ljubljani** ima v nedeljo 9. t. m. ob 9. dopoldne v veliki dvorani hotela Union redni občni zbor. Ker se bo razen običajnih poročil o društvenem delovanju še razpravljalo o stanovanjskem vprašanju in drugih važnih stancovskih zadevah, je nujno želeli, da se obnega zbora udeležijo vsi hišni posestniki ljubljanski in okoljski, najsi bodo že člani našega društva ali ne. 491/n

— **Li Kolo jugoslovanskih sester v Ljubljani** bo imelo v četrtek 6. t. m. ob 16. redno odborovo sejo. 492/n

— **Li Trgovci! Srečke za zgradbo trgovske akademije** se dobijo v Gremialni pisarni. Naj ne boje trgovci, ki bi ne kupili vsaj 10 srečk. — Načelstvo.

— **Li Poskušeni samomor.** Na našo notico, pod tem naslovom pričeno v ponedeljkovi (torkovi) številki, nam poročajo, da je gđ. Dragica G. že zdrava zapustila bolnico. Svojeke mladega življenja ni hotela zaključiti že s 17 leti radi nesrečne ljubazni, ampak iz drugih razlogov, ki nimajo z ljubeznijo ničesar opraviti.

— **Li Našli sta se srebrna zapestnica za uro in tanka zlata ovratnica.** Oboje se dobi v pisarni Zvezne tiskarne, Wolfova ulica 1. 494/n

— **Došla krasna izbira otroških obleke in piščalov.** Kristoflič-Bučar, Ljubljana. 58

Da najboljši je to znaj,
Colombo Ceylon čaj!

Iz Celja

— **Ljudsko vsoučilišče.** Zaključno predavanje v šolskem letu 1925/26 se bo vršilo v ponedeljek, 10. t. m. ob 20., a tokrat na dr. trgovski šoli. Predaval bo upravitelj mestne osnovne šole g. Joško Bizjak o doživljajih in zanimivostih svojega potovanja ob letošnji veliki noči po najvažnejših mestih Italije. Predavanje bo ponazorjeno s slikami.

Aspirinove tablete
"Bayer"

se mnogokrat ponarejajo. Da se obvarujete pred ponarejenimi izdelki, zahtevajte vedno le originalni zavoj "Bayer" (ploščasti kartoni s 6 ali 20 tabletami) s modro-belo-rdečo varstveno znamko. Odklanjajte vse druge zavojke.

Gospodarstvo

— **Li Prijavni rok za udeležbo na letošnjem veleselju v Ljubljani** (od 26. junija do 5. julija) poteče dne 10. maja. Po tem roku došle prijavitelje se bodo upoštevale samo še po možnosti razpoložljivega prostora. Zato naj vsaka tiskarica, ki hoče imeti na veleselju ugoden prostor, nemudoma vpošlje svojo prijavitnico na Urad ljubljanskega veleselja.

— **Li Za znižanje obrestne mere.** Upravni odbor Narodne banke je odpisal vsem denarnim zavodom v državi okrožnico, v kateri jih poziva, naj obrazložijo svoje stališče glede znižanja obrestne mere, ki je še vedno previsoka. Čim prej prejele upravni odbor odgovore bank, pristopi k reševanju tega velevažnega gospodarskega vprašanja.

— **Li Reorganizacija prometne službe.** V ministrstvu sabračaja je bila imenovana posebna komisija, ki naloge je sestaviti reorganizacijski načrt in pravilnike o prometni službi. Komisija bo konzultirala tudi predstavnike gospodarskih organizacij.

— **Li Naš izvoz kože divjačine** je v marcu predstavil vrednost 5 milijonov Din.

— **Li Izvoz iz Dalmacije.** Zadnje čase je izvoz dalmatinskih surovin v inozemstvo znatno napredoval. Iz Šibenika se izvažajo dnevno večje množine karbiča, celuloze, premoga in bauxita. Iz splitskega pristanišča odhaja dnevno več parnikov, ki izvažajo cement v Orient.

— **Li Podpora zadrugam.** V proračunu poljedelskega ministrstva je določen kredit v znesku 800.000 Din kot podpora mikraskim, živinorejskim, čebelariskim, sadjariskim in drugim zadrugam. En del te podpore se razdeli takoj.

— **Li Trgovinska pogodba s Češkoslovaško.** V kratkem se sestane delegat našega trgovinskega ministrstva z delegatom češkoslovaškega zunanega ministrstva, da pripravijo teren za pogajanja o trgovinski pogodbi. Ta sestanek bo v Beogradu, naker se prično definitivna pogajanja v Bratislavi.

— **Li Mednarodni žumarski kongres v Rimu.** 28. aprila se je vršila v Rimu v palači mednarodnega poljedelskega zavoda prva plenarna seja češkoslovaške delegacije, ki šteje 32 članov. Drugi dan ob 11. dopoldne je minister Beluzzo ob navzočnosti kralja in ministrskega predsednika Mussolinija otvoril mednarodni žumarski kongres, ki zboruje v Teatro Quirino. Kongresa se je udeležilo 53 držav in sicer po 530 zastopnikov. K referatom se je priglasilo 200 udeležencev. Redne seje se vrše v poslopiju mednarodnega poljedelskega zavoda. Zamišljeno izjavo je podal na seji češkoslovaške delegacije čl. poslanik v Rimu dr. Mastny. Izjavil je namreč, da poseže uradno v poslovanje kongresa, če bi se razpravljalo na njem o političnih problemih, ki se tičejo Češkoslovaške.

Velike in male tragedije po Jugoslaviji

Nevesele beleške v ljubljanski kroniki. — Ljubavna drama v Beogradu. — Mlada deklica pod vlakom. — Številne avtomobilske nesreče na beograjskih ulicah. — Požig Kreditne banke v Kragujevcu.

V Rožni dolini si je skušala večeraj zjutraj končati življenje mlada 18-letna služkinja Matilda T., stanujoča na Celovski cesti. Dekle si je prerezalo žile na roki, Matilda T. so z rešilnim avtom prepeljali v bolnico. Njeno stanje je povoljno. Vzrok samomora je bila baše nesrečna ljubez.

Na državnem kolodvoru se je večeraj ponesrečil na peronu 25letni delavec državne železnice Fran Pečnik. Padel je z lestve na tla ter nezvesten obležal. S težkimi poškodbami so ga prepeljali v bolnico, kjer se bori s smrtjo.

Nenadna smrt je v ponedeljek zjutraj doletela go. Olgo Kokali, ženo narednika g. Kokalja, ki se je pripeljala z dolenskim vlakom v Ljubljano. Žena je nameravala obiskati svoje roditelje v Trzinu. Na kolodvoru pa ji je postalo nenadoma slabo in zgrudila se je na tla, zadeta od srčne kapi. Pokoina je bila stara 34 let.

Iz Glinčice v Rožni dolini so pod železniškim mostom potegnili 15 cm dolgo trupelce moškega deteta. O slučaju je bila obveščena policija, embrio deteta pa je bil pokopan na viškem pokopališču. Kdo je otrokova mati, se ne ve. Tudi iz Ljubljane so pretekli dni na Prulah potegnili 8 mesecev staro deteta, ki je moralo že več dni ležati v vodi. Na lice mesta je prispela policijska komisija, na kar je bilo po ugotovitvi dejanskega stanja truplo deteta pokopano na pokopališču pri Sv. Križu. Brezsrčni materi so baše že na sledu.

V Beogradu se je dne 3. t. m. odigrala krvava ljubavna drama. V vili trgovca Ljube Jankovića na Topčiderskem Brdu je bivši narednik Blaž Knežević ustrelil svojo nezvesto ljubico služkinjo Jelko Vujačić, 22letno deklico iz Sarajeva.

Okoli 10. dopoldne se je pojavil narednik v parku pred vilo in prosil trgovca Jankovića, da bi smel govoriti par trenutkov s svojo izvoljenko. Janković, ki ni slutil nič hudega, mu je to dovolil. Jelka je ravno obvezovala Jankovićevo otroku ranjen prst, ko se je pojavil Knežević pred njo. Bliskoma je oddal iz revolverja nanjo strel in jo ranil v desno roko. Prestrašeno dekle je kriknilo na pomoč ter zbežalo v vilo. Knežević je Jelko zasledoval, jo vjel v predsobi in ji pognal dva strela v glavo. Jelka je bila takoj mrtva. Knežević je nato pognal sebi dve krogli v glavo. Smrtno ranjenega so prepeljali v bolnico. Gospa Jankovićevo, ki je bila priča grozne tragedije, se je strahu in razburjenju onesvestila.

Pri smrtno ranjenem Kneževiću so našli več pisem, iz katerih je razvidno, da je izvršil dejanje iz osvete, ker ga je Vujačićeva varala z drugimi fanti.

Na progi blizu železniške postaje v Zemunu je bilo v ponedeljek 3. t. m. najdeno razmesarjeno truplo neke deklice, stare okoli 20 let. Njene identitete do sedaj še niso ugotovili; izvršila je najbrže samomor s tem, da se je vrгла pod vlak. Zdravniki trde, da ni bila takoj mrtva, ampak da je izdihnila šele radi izkrvavitve, ker ni bilo pravočasne pomoči.

O pravoslavni Veliki noči se je v Beogradu zgodilo več avtomobilskih nesreč. V soboto se je v Grobljanski ulici prevrnil v občestni jarek neki luksuzni avtomobil, v katerem se je vozila gđ. Zora Arnavtović. Z nevarnimi poškodbami so jo pripeljali v bolnico. Na prvi velikonočni praznik je v Sumadijski ulici vojaški motor podrl 13letnega dečka Vojislava Matića in ga težko poškodoval na glavi. Skoro istočasno se je na Topčiderski cesti v bližini kavarn »Mostar« neki avto zaletel v zid železniške šole. Pri karambolu sta bila dva pasanta težko ranjena. Oba sta bila prepeljana v bolnico. V Kralja Milana ulici je neki osebni avtomobil povozil 13letno Miro Pređić. Deklica je bila težko poškodovana in so jo tudi morali prepeljati v bolnico. Istočasno je bila v Dečanski ulici pred restavracijo »Zagreb« povo-

žena neka 10letna deklica. Nezvestno so prepeljali v bolnico.

V noči od 1. na 2. maja so neznani zlikovci vdrl v prostore Kreditne banke v Kragujevcu in tamkaj praznovali svoje majsko slavo. Prinесли so s seboj steklenice vina, mnogo paketov jestvin in se pridno zalivali z opojnimi tekočinami, kar se je pozneje, ugotovilo iz ostankov steklenic. Ko so tatovi do dobra oplenili banko, so sežgali bančne knjige in zanetili ogenj. Nato so jo popihali brez duha in sluha. — Ogenj je kmalu objel vse bančne prostore in napravlil na notranji opremitvi veliko škodo. Zanimivo je, da se tatovi niso lotili glavne blagajne, v kateri se nahajalo 9 milijonov dinarjev. — Škoda vsled požara in male tatvine znaša okrog 100.000 Din.

Zanimiv novinarski spor v Angliji

Člani državne organizacije ročnih stavcev in pomožnih tiskarniških delavcev, zaposlenih pri znanem angleškem podjetju, ki izdaja »Daily Mail«, so nastopili proti uvodniku v »Daily Mailu« pod naslovom »Za kralja in domovino«. Ročni stavci so zahtevali od lastništva lista, naj dotični uvodnik nekoliko spremeni, toda lastništvo je to zahtevo odločno odklonilo. Ročnim stavcem so se pridružili tudi strojniki, stereotiparji itd. Nasprotno so pa strojni stavci in telegrafisti izjavili, da se nečejo vmešavati v politiko in da bodo delo nadaljevali. Ročni stavci in ostali uslužbenici, ki so bili z njimi solidarni, so začeli stavkati in zato »Daily Mail« v torek ni izšel.

Enakega primera zgodovina angleškega časopisja še ne pozna. Zato je tudi vzbudil pravo senzacijo in še bolj poostrel situacijo. Baldwin je v svojem ultimatu strokovnim organizacijam izrecno navajal ta dogodek kot primer neelojalnosti.

Vodstvo strokovnih organizacij je izjavilo, da ne odobrava nastopa tipografov, ako se je izvršil res na opisani način, in da je dalo vsem organizacijam strog nalog, da ne podvzamejo nikake akcije na lastno pest, ampak se strogo drže discipline.

Sporni uvodnik je govoril seveda o stavki. Odstavek, ki ga stavci niso hoteli postaviti, se je glasil: »Generalna stavka ni konflikt v industrijskem življenju, temveč revolucionarni pokret, ki ga ne more trpeti nobena civilizirana država. Proti generalni stavki je treba zato nastopiti z vsemi mogočimi sredstvi.«

U ne vjevali?

da eden par nogavic z žigom in znamko (rdečo, modro ali zlato)

„ključ“

traja kakor štirje pari drugih! Kupite eden par, pa boste varovali. Nogavice brez žiga „ključ“ so ponarejene.

* **Železniško omrežje sveta.** V letu 1924 je znašala dolžina železniškega omrežja na zemlji 1.206.504 km, kar pomenja tridesetkratno dolžino ekvatorja. Tretjina tega omrežja je v Zedinjenih državah. Na drugem in tretjem mestu se nahajata Kanada in Britska Indija, Rusija je na četrtem, Nemčija pa, ki je bila pred vojno na drugem mestu, je radi izgube svojih pokrajnih stopila na peto mesto. V splošnem je statistika sledeča: Zedinjene države 425.230 km, Kanada 64.150, Britska Indija 60.950, Rusija 58.239, Nemčija 58.041, Francija 49.695, Anglija 38.181, Argentina 35.291, Brazilija 29.481, Mehika 25.344, Italija 20.118, Južna Afrika 18.626, Poljska 18.411, Japonska 13.144, Kitajska 11.345 km.

Darujte za sokolski Tabor!

Včerajšna premijera je dosegla kolosalen uspeh!

ŠPORTSKA VENERA

rasno opremljeni salonski vellefilm iz življenja ameriških milijonarjev. — V glavni vlogi dobro znani ljubljenc

Ronald Colman.

partnerico, lepo, mlado in temperamentno BLANCHE SWEET. Tekme v Nizzi, Davosu, Monte Carlu itd. Grandiozne regate na Angleškem, velikomestno življenje itd. Film je posnet na Angleškem, Škotskem, v Franciji in Španiji.

Predprodaja vstopnic od 10. do pol 1. ure.

Predstave točno ob: 4. pol 6. pol 8. in 9.

ELITNI KINO MATICA

vodilni kino v Ljubljani.

Telefon št. 124.

To in ono

Odlašanje poleta „Norge“

USPEH AMUNDSENOVE EKSPEDICIJE PROBLEMATičEN. — SAM POVELJNIK JE POSTAL PESIMIST.

Zadnjič smo poročali, da je Amundsenov zrakoplov „Norge“ v Gatčini pri Leningradu startal in poletel proti Kingsbayu. To poročilo pa ni točno. Avtentične vesti iz Orla in Leningrada pravijo, da se za usodo zrakoplova „Norge“ zadnje dni vedno bolj boje. „Norge“ je zadržalo v Gatčini slabo vreme. Nad severnim delom Atlantskega oceana divjajo viharji, gosta megla pokriva nebo, na Svalbardu so pa nevihte ovirale graditev hangarja in druge priprave za sprejem „Norge“. Strokovnjaki so mnenja, da bi se morala „Norge“ v slučaju, če bi poletela ob takem vremenu, vrniti v Vadsö ali celo v Gatčino. S tem bi bile izčrpane zaloge petroleja in bencina. Če pa „Norge“ ne prispe pravočasno v Kingsbay tako, da bi lahko poletela na severni tečaj v prvi polovici maja, bo treba ekspedicijo preložiti na prihodnje leto. V prvi polovici maja je, namreč v polarnih krajih stalno lepo vreme, dočim se pojavi pozneje tako gosta megla, da bi utegnil zrakoplov zgrešiti pot. V tem slučaju bi bilo življenje vseh udeležencev Amundsenove ekspedicije v nevarnosti.

Amundsenov ameriški konkurent komander Byrd je pristal s svojima parnikoma „Chantier“ in „Hobby“ v Kingsbayu. Oba njegova aeroplana so takoj prenesli na suho in ju začeli montirati. Amundsen in njegovi spremljevalci pa morajo držati ta čas roke križem in gledati, kako Byrd sistematično napreduje. Poveljnik „Norge“, italijanski polkovnik Nobile, je glede poleta na severni tečaj zelo pesimističen. Prvotno je bil prepričan, da je „Norge“ brezhibna in da se polet posreči, zdaj je pa začel dvomiti. Da se poveča prostor za bencin in petrolej, so morali pustiti v Gatčini sidro. Mesto njega vzame „Norge“ veliko posodo, ki bi jo spustili na odprto morje, čim bi se hotel zrakoplov ustaviti. Posoda bi se napolnila z vodo in nadomestila tako sidro. Gre torej za to, da se tovor zrakoplova čimbolj skrajša. Reducirali so že količino petroleja in bencina, poleg tega pa tudi posadko. Zdej je definitivno določeno, kdo se udeležijo poleta, če se posreči pravočasno dospeti na Svalbard. Posadka bo obstojala iz Roalda Amundsen, Lincolna Ellswortha, poveljnika zrakoplova polkovnika Nobile, njegovega namestnika Rüsera Larsena, kapitana Wistinga, poročnika Horsena, šefa radiopostaje Lund Gottvalda, radiotelefonista Olouhina, meteorologa Finn Malmgreena, redaktorja Ram-

ma, višjega strojnika Metala Cecinonija, mehanikov Omdala, Ettorea Arduina, Carattija, Pomella in Lippija ter pomožnega moštva, ki šteje 4 moše, in sicer Gustav Amundsen, Einar Hansen, Berut Balchen in Luigi Bellagamba. Posadka bo štela torej 21 mož. Iz Gatčine do Svalbarda vzamejo na krov tudi nekega ruskega novinarja. Kakor vidimo, je udeležba češkega učenjaka dr. Behounka resigurna. Dr. Behounek se poleta na severni tečaj najbrž ne udeleži.

V nedeljo je hotela „Norge“ startati v Gatčini in poleteti v Vadsö na Norveškem. Ker pa je divjala nevihta, je bil polet odgojen. Amundsenova ekspedicija napenja vse sile, da bi „Norge“ čim prej poletela, ker se udeleženci boje, da jih prehiti Američan Byrd, ki je kot rečeno že na Svalbardu. Poleg tega je vremenska napoved za severno Rusijo za prihodnje dni zelo nepovoljna, tako da se mora „Norge“ pozuriti, če hoče pravočasno dospeti v Kingsbay.

Romantična storija

Mala, komaj 17letna gimnazijka se je v spremstvu svojih roditeljev nahajala v dunajskem elegantnem lokalu na Schwarzenbergplatzu, kjer je pila kavo. Pri sosedni mizi je sedel brhek bančni uradnik, bivši huzarski ritmojster. Mlada študentka se je kmalu začela gledati vanj in kljub skrbnemu nadzorstvu staršev se ji je posrečilo, da

je sporočila kavalirju svoj naslov. Ži-vela je s svojimi roditelji v Bratislavi.

Med Dunajem in Bratislavo so začela romati ljubavna pisma, ki jih je v Bratislavi dostavljal zaljubljeni deklici gimnazijski sluga kot pravi postillon d'amour. Pismom so kmalu sledili obiski ritmojstra, saj je med Dunajem in Bratislavo samo dve uri železniške vožnje. Ko je bil zopet enkrat tam, je punčka izostala iz šole, da je mogla kramljati z njim. Po končanem pouku jo je zamenčal oče in ko je devotka prispela precej kasneje domov in priznala, kje je bila, jo je oče baje pošteno naklestil. Pa je deklica pobegnila v hotel, kjer je stanoval njen dragi, nato pa skupaj z njim na Dunaj.

Na Dunaju sta se oglasila pri ritmojstrovih materi, ki je sicer deklico sprejela pod streho, toda istočasno obvestila njene starše, in da se nahaja pri njej.

Toda dekličin oče, vpokojen višji sodnik, ni poznal šale, ampak je ritmojstra ovdal na policijo, da je zapeljal in odvedel njegovo hčerko. Na poziv bratislavske policije je dunajska policija nato res aretirala ritmojstra in njegovo romantično zaročenko. Ritmojster je sicer opozarjal, da je vzel deklico s seboj na njeno nujno prošnjo, a to mu ni pomagalo, ker je mala še mladoletna. Ker je očitno, da ne gre za nikakoli nasilje in ne za kako zlo namero, ter se je ritmojster vedel do cela korektno, je skušala posredovati tudi dunajska policija, da doseže po-

ravnavo. A dekličin oče sam je neizprosno, vztraja na svoji ovadbi in zahteva strogo kaznovanje „zapeljivca“, ne glede na to, kako zelo bo kompromitirana s tem njegova lastna hčerka, ki se nahaja z ženinom vred pod policijskim nadzorstvom.

Afera je vzbudila i na Dunaju i v Bratislavi veliko senzacijo. — Javnost je to pot skoro brez izjeme na strani romantičnih zaljubljenecv in ne more razumeti konservativnega očeta, ki srčkane tragikomedije noče zaključiti z edino pametno besedo: „Pojdita in vzemita se; tu imata moj očetovski blagoslov!“

* Razsodba v procesu Leirer. Včeraj dopoldne ob 11. je bila končana razprava proti Ladislavu Okolicsanyju, Josipu Bolli in Franzu Saguly, ki so bili obtoženi soudeležbe pri umoru demimondke Leirerjeve. Okolicsany je bil obsojen na tri leta ječe in petletno izgubo kvalifikacije za državno službo, Bolli radi prikrivanja zločina na dve leti ječe in Saguly, ki je zločinca izdal, tudi radi prikrivanja zločina na 1 leto ječe.

* Samomor iz strahu pred ljubimcem. Na Dunaju je v nedeljo izvršila samomor 22 letna sobarica Emma Spöner in sicer iz strahu pred svojim nasilnim ljubimcem Karlom Navratilom. Dekle je skočilo raz okna drugega nadstropja ter obležalo z razbito lobanjo. V bolnici je podleglo škodbam, Navratil je bil izročen državnemu pravdnstvu.

UNDERWOOD

pisalni stroj je dosegel svetovni sloves. Nad 2.000.000 strojev v prometu in rabi.

Zastopstvo: Lud. Baraga LJUBLJANA Se'enburgova ulica 6

Kovaškega

pomočnika
podkovsko koncesijo
sprejme — Mihael Šega,
Lipsen, Grahovo-Rakek.
1364

Diesel-motor

30 HP radi elektrifikacije obrata napredaj.
Naslov pove uprava „SL
Naroda.“ 1385

Za v Prago

priporočena podpisana
tvrdka vse

televodne oblačilne

potrebščine

za člane, članice, naraščaj in deco. Solidno in lepo izdelani kroji po najnižji ceni. — Zastavite cenike! — Zastavice, Ljubljana, Wolf ulica 1/II. 99/T

KRAPINSKE TOPLICE

poleg Zagreba, Hrvatska. 42° C termalna voda in blato zdravijo revmo, protin, ischias, ženske bolezni itd. Stanovalništvo v popolno oskrbo dnevno Din 50— do 80— za osebo. V pred- in po sezoni znatni popusti. Voja glasba ter druge zabave. Kopeli doma, lastna elektr. razsvetljava in tako dalje. Več pov in prospekte dati kopališčna uprava Krapinske toplice. 64 T

Ocarinjenje

vseh uvoznih, izvoznih in tranzitnih pošiljk oskrbi hitro, skrbno in po najnižji tarifi **Rajko Turk**, carinski posrednik, LJUBLJANA, Masarykova cesta 9, nasproti carinarnice. Revizija pravilnega zaračunavanja carne po meni deklariranega blaga in vse informacije brezplačno

Pomladne novosti

negalice v raznih barvah, žepne robce, šlape, rokavice, naramnice, palice, razna mila, gume in potrebščine za šivilje, krojače in čevljarje ter nahrbtnike.

NAJNIŽJE CENE. NAJNIŽJE CENE.

JOŠIP PETELINC

LJUBLJANA

(ob vodi) blizu Prežernovega spomenika.

Krojač

Ivan Magdič,
LJUBLJANA, Gledališka ulica 7 — se priporoča za poletno sezono. Angleško blago! 1187

Učenka

se sprejme za strojno pletenje. — Naslov pove uprava „Slov. Nar.“

Ia damenfrizer

i frizerica
koji su verzirani u svim granama struke, kao i jedna manikerka koja i masira i frizira — traži se za odmah ili 15. maja za prvotredni salon. — Oferte samo prvotrednih sila prima Branko Mrliak, Osijek, Desetičina 20. 1388

Zahvala

Za številne dokaze iskrenega sočustvovanja ob priliki bridke izgube naše predrage mame, gospe

Terezije Vrančič

izrekamo tem polom našo najtoplejšo zahvalo. Posebej pa se še zahvaljujemo č. duhovščini za tolažilne obiske in pokop, g. zdravniku iz Žužemberka, g. nadzorniku Pirnatu in ostalemu učitelstvu, domačemu in okoliškemu ter gg. organistom za ganijive žalostinke in njihovo častno spremstvo. Sledajči še vsem prijateljem in znancom za številne izraze sočutja in tolažbo.

Zagradec, 4. maja 1926.

Zalujote hčerke in ostali sorodniki.

Josipina Srebre, roj. Potočin, naznanja v svojem, kakor tudi v imenu svojih sinov dr. Gvidona, Egena in Boža ter imenom svojih hčerk Josipine Schniderschitzsch, Bogomile Pauer, Gvide Vidlič, Marijane Sernee in Pije Škerlj, da je njen dobri soprog, oče, tast, stari oče in praded, gospod

dr. Gvido Srebre

odvetnik v Brziceh,

danes, dne 4. maja 1926 po kratki bolezni v 87. letu svoje starosti preminul. Pogreb blagega pokojnika se bo vršil v četrtek, dne 6. maja ob 16:30 uri iz hiše žalosti na mestno pokopališče.

Maša zadušnica se bo darovala v petek, dne 7. maja v tukajšnji farni cerkvi ob 9. uri dopoldne.

Brzice, dne 4. maja 1926.

Zalujote ostali.

Nagrada
novo dvokolo
ali otroški športni
vozček.

Kdor kupi ali posreduje, da proda podpisana tvrdka deset novih dvokoles ali otroških vozčkov v letošnjem letu, dobi za nagrado novo dvokolo, kompletno z angleško pneumatiko ali otroški športni vozček. Zahtevajte cenik. Prodaja na obroke. Največje skladišče dvokoles, otroških vozčkov in pnevmatik. „TRIBUNA“ F. B. L. tovarna dvokoles, otroških vozčkov in delov, Ljubljana, Karlovska 4.

RADIO

najboljše vrste je edino KARBORUNDUM DETEKTOR s 3 žarničnim ojačevalcem. Kompl. aparat, 3 žarnice, anoda, akumulator in 1 slušalo samo Din 2850. — Eastern Radio Service, Ljubljana, Selenburgova 7/1., VAK, d. z. o. z. 1383

Sobarica

išče službo; najraje na letovišču. — Ponudbe na upravo „Slov. Nar.“ pod „Sobarica/1374“.

Pekarijo

dobro išče, na prometnem kraju v mestu ali na deželi — iščem v najem. — Ponudbe na: Dragotin Lach, Podravske Seceve, Hrvatska. 1373

Kredenca

velika, dobro ohranjena, za delikatesno trgovino, pripravna tudi za slaščičarno ali slično obrt — se takoj ceno proda. — Ponudbe pod „Kredenca 1338“ na upravo „Slov. Naroda.“

Absolventka

trgovske tečaja, začela nica, zmožna vseh pisarniških del, strojepisja, slovenske stenografije, slovenskega, srbohrvatskega in nemškega jezika — išče službo za ta, kaj. — Ponudbe pod „Takošnji nast/opl/376“ na upravo „Slov. Nar.“

Upravitelj

samski, upokojenec, več samostojnega administrativnega in ekonomskega vodstva, se išče za okrevanje 20 do 30 oskrbovancev na otoku Rabu (Dalmacija). Soba in prosta oskrba v hiši. — Ponudbe z eventualnimi izpričevanji in zahtevno glede plače do 20. maja na upravo „Slov. Nar.“ pod „Jadran/1362“.

RADIO

aparate in sestavne dele ima v zalogi

FRANC BAR, Ljubljana, Cankarjevo nabrežje št. 5

Ing. Viktor Zupanc, gradbeni nadsvetnik

Zora Dolničarjeva, učiteljica

poročena

LJUBLJANA, 5. maja 1926

1387

No zamudite!

Prostovoljne javne dražbe

v četrtek 6. in petek 7. maja, vsakokrat ob devetih dopoldne

Cesta v mestni log št. 15 - (Popovičevo posestvo)

Na prodaj bodo konji (2 težka, 1 lahek), konjske opreme, razni vozovi, kočije, kosilni stroj, več oken, vrat in betonskih stopnic prazni sodi, razno pohištvo, pisalne mize, kopirna preša, preproge, zrcala, svetilke, oblike, čevlji itd. Interesentje si lahko stvari ogledajo od ponedeljka do srede vsak dan od desete do ene. 1394

Izvanredna novost!

Patentna preproga - postelja

ki ne potrebuje modroca in jo more vsak človek nositi na rokah. Potrebna je v vsaki hiši, hotelu, kopališču, in ladji ter stane samo Din 390.— Po pošti s povzetjem.

Nadalje imam

veliko zalogo

perja: za zglavne

valjke in blazine, kg Din

60—, pol belo

kg Din 100—

Josip

Brozović

kemična čistilnica perja

Zagreb,

Boškovićeva ulica 18.

Tiskovna zadruga r. z. z o. z. v Ljubljani

sklicuje

redni občni zbor

v petek, dne 14. maja 1926 ob 20. v prostorih Zveze kulturnih društev (Kazina II. nadstr.) na Kongresnem trgu

s sledečim DNEVNIM REDOM:

1. Poročilo načelstva. — 2. Poročilo o računskem zaključku. — 3. Poročilo preglednikov. — 4. Razdelitev prebitka. — 5. Volitev načelstva in računskih preglednikov. — 6. Slučajnosti. Vabimo Vas, da se kot član zadruge občnega zbora za nesljivo udeležite. Načelstvo Tiskovne zadruge v Ljubljani.

Javna sodna dražba.

V ponedeljek, dne 10. maja ob pol 9. uri dop. se bodo prodajali v Ljubljani na Mirju št. 11 sledeči predmeti: parna lokomobila ca 12 HP, električni motor 10 HP, dvigalo za opeko pri stavbah, razni stavbni material in potrebščine za stavbenike, dalje različno pohištvo kakor: omare, stoli, zavese, podstavki, ure, preproge, jedilni servisi i. t. d. Kupci se vabijo.

1326